

مؤسسی : ابن السری
مصطفی نامق

مدیری : ابن السری
احمد جودت

آشیان

ادبی ، علمی ، سیاسی ، اجتماعی ، فنی ، اخلاقی هفته‌لق مجموعه در

پنجشنبه

برنجی جلد

نومرو ۶

برنجی سند

۱۹ رمضان ۱۳۲۶

۲ تشرین اول ۱۳۲۴

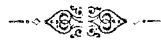
استانبول

محل اداره‌سی : جفال اوغلنده دائرة مخصوصه

مطبعة عامره

۱۳۲۴

ویرملریله مهبط انوار کالات اولان قلب پرتمکین جناب رسائده استماع قرآنه شوق حاصل اولغله در حال قارئك سمتنه عزیمتله اوزون مدت قرائتی دیکلدیوب خانه سماء تلرینه عودتنده « بزی قرائتته حیران ایدن ذات ابو خدیفه نك کوله سی سالم اولدیغنی آکلادم. جناب حقه حمد ایدرم که اتم ایچنده بوکی ذاتلری خاق سیورمش » قول شریفیله قدر شناسلنی بوضورتله ده بیان وتقبهم بو یورمشدر. حقیقت، ارباب ذوق ایمانك وجدانلرینه صراحت ایدرم؛ قرائتی کوزل، صداسی خوش برحافظك تلاوت ایلهدیکی قرائندن حلاوتیاب وجدان اولماق برمسلمان وارمیدر؟ هیات ا کنددی حسابمه سویلرم که، ایکندی وقتلری یازید جامع نور لامعنده براییک حافظك مجلس قرائتنده بولنبورم، آلدیغم حسیات علویه یی تعریف ایدم. قلوب صافیة مستعینده حاصل اولان حسیات معنویه یی دیه بیلورم که ذوق آشنایان قرآن، سرائر شناس وجدان اولمیانلر نه تقدیر ایده بیلورلر، نه ده تصویر! ایشته بوده فیض رمضانك بر لوحه عالیه سیدر. همان جناب حق بالجمله موحیدنی احکام قرآنییه یه توفیق حرکتدن آیرمسون. ۲۹ ایلول سنه ۳۲۴ ابن هازم: فربد

ادبیاتك غایه سی وحدود سربستیسی

— مابعد —

اخلاق سرائی سپینیزم ایلله قاربشدر مقصدن توقی ایدم، ادبیاتده سپینیزم افراط قیود براندازیدن، حقائق طبیعتك تصویر عریانسندن عبارتدر. اثرلرند سپینیزی التزام ایدن فرانسه، ولفلرندن مشهور رابله بر فئالق پایدیغنی ایچون اخلاق نقطه نظرندن سزای تعرض کوریلهمز، بویوک ولفلر آز، چوق سنیقدر، چونکه مهانیانه حجابلری استخفاف ایدرلر. شیلر، « ادیب اولورکشی سرمایه حیاسی قدر » مصرعنك تضمن ایلدیکی فکره بوس بتون ضد بر فکر درمیان ایدیور! حقیقی دهانك ادبی و جابی یوقدر، یالک ز فساد اخلاق، ادب پرور و محجوبدر. خلاصه اثر صنعتده اخلاقه مضر اوله بیلله چك عنصر، جرائم وسیلنك یاخود احتراصاتك تصویر عریانسنده دکل اونلرک غیر شخص objectif: بوکی

تمایلات خطیہ ایلہ اُولجہ اتخذ ایدلش قواعد اساسیہ دہ بولنور: بوکی تمایلاتی اشراپ ایتیمہرک حقیقتی بوتون عریانلغیلہ اورتہ یہ قویان اُثرلر، مضر اخلاق اولہ ماز۔ اساساً اخلاقہ الزیادہ تعرض ایدنلر، «صنعت ایچون صنعت» نظریہ سنہ قارشی فوران ایدہرک ہنور ایچون تصویر طبیعی کافی کور میوب دہ اونک فضیلتہ مربوطیتی مصرانہ ادعا ایدنلردر، ہنورہ تقدیم ایدلش کرسی^۱ معلیتہ خطا و مغالطہ نک تأسس ایتدیکی نادر آکورلشدر، خیر پرور، یاخود فسادانکیز بریتدن مصطرب و متضرر اولان یالکیز صنعت اولدیوب اخلاق دہ اُک بویوک تہلکہ لہ معروض قالیر؛ بونک دلائل ظاہرہ سی؟ رسو و دیدہرونک اثاریدنر، حالبوکہ پیشکاه طبیعتہ اُبنہ طوتان شکسپر و اُمثالی ہنورلر مفسد اخلاق دکلدنر۔ شمدی بونقطہ دہ باشقہ بر مسئلہ عرض وجود ایدیور، عجباً مناظر حقیقیہ نک تصویر ایچون طبیعتک قارشیسندہ طوتولان بو اُبنہ لر طبیعت ایچون حقیقی برر آیتہ میدر؟ خایر، چونکہ اُشیای اولدینی کبی دکل، بصر مادی، بصر فکری نک قلب ایلدیکی شکلدہ کوریورز۔ یونان حکما سندن اختیار دہ موقریتک اشتباہنی تأییداً حکیم مشار الیہ دیوردی کہ «ضیای، قوقولری، طاشلری ایجاد ایدن کائناتک ظلماتنہ فکر کیدیرن، سکوتی داخندہ دہ کی کورولتیلرہ جانلاندیران بز۔» باقیکنز پول پورژہ دہ عینی فکر دہ بولنیور: «هر کس، کائناتی دکل، کندی کائناتی، حقیقتی د کل مزاجنک مساعد اولدینی شینی کورور، بو جہتلہ درک کہ هر اثر ضیای، بر درجہ یہ قدر مؤلفنک بالذات یازدینی ترجمہ حالدر

فکر من، بر مہر در کہ باصلدینی مومندہ کی انطباعدن باشقہ برشی کورہ من، هر کس خصائص فکریہ و روحیہ سنہ کورہ برطرز رؤیتہ مالک اولدینی ایچون تصویر ایدیلان اُشیای مادیہ و احوال معنویہ دہ، بی اختیار، بر تغیرک حصولی طبیعیدر، بونک ایچون عینی برشی مختلف آدملر نظرندہ بر اولدینی کبی عینی بر آدمک مختلف زمانلرندہ دہ بردکلدنر۔ شاعر مقتدر جناب شہاب الدین بک دیور کہ «طبیعت مجاورہ دن هر کسک آلدینی حصہ تأثیر باشقہ در، بر بلوطلو ہوادہ بعضلری بروسیلہ^۲ حزن و فتور بولور، بعضلری، اوبلوطلری اینجہ، ظریف بررتولہ بکڑہ تہرک سمایی یوزی اورتولو معشوقہ کبی سویلی کورور۔

حقیقتده سمانک اوحالی محزونانه میدر ، یوقسه اوحزنی بزنی اعاره ایدیورز ؟ بهارک فصول سائردهن کوزل اولدینغه هانکی دلائل معقوله ایله استشهاد ایده بیلیرز ، دالر یووشیور ، یاپراقلا نیور ، چیچکلنیور ، بانجه دن قوقولر کلیور ، قوشلر اوتیور : ایشته نو بهار ... عطرا زهار ایله اعصابی کریان بره تحسسه صور وکرز : فصل ربیع ، مواسمک بلکه ده اُک چر کیی در ، دیر . اوکامسرات سیاله سیله صوک بهار ، دهاکوزل کلیر ، اودیر که صوک بهار یاییلق اوزره بر محلوق رقیق اخطارایدن ؛ قوشمالی ، اون یاییلقدهن اول آغوش وجود استغراقده طومالی ... بر دیکری بوکا جواب ویرر . بوصولغون سس ، بوصارارمش یاپراقلر ، بوپاسلی کونش ، بوایغک التنده ازیلن پڑمرده چیچکلر ، بونلرده غم وغصه دن باشقه برشی بوله میورم . بو معارضلرک هرایکیسی ده حقل ، هرایکیسی ده شاعر اوله بیلر . « بر ادیب غربده » شاعر ایچون هر شی خارقه ، ولی ایچون لاهوتی ، قهرمان ایچون بویو کدر ، سفلیت روحی اولان بر آدم ایچون هرشی فنا ، چیرکندر . شقل ، « اُطرفنده بر جای شیاطین ، سعید بر چفت ، هنوز بر اولمب ایجاد ایدر وهربری یالکز بونلردن برینی کورور . بز موادک حقیقتنی دکل ، اُشیده روحنی کوریورز » دیور .

اشته روح وخصائصمک اُشیده انطباعدن دولاییدر که « پنیاز ، برحالت روحیه در ، پارادوکسی اورتهیه آتیشدر .

بوپارادوکسک مدلولنه اُیجه نفوذ ایدرسهک بونک طریق الاولی جهان اخلاقینک تصویراتنه قابل تشمیل اولدینغه قناعت ایدرز .

شو حالده توفیل غوتیه نک سطور آیه سی محروم قیئدر : بر محرره ؛ سر خوشلنی یاخودسرف وسفاقتی تصویرایتدیکی ایچون سرخوش یاخود سقیه دیمک معناسر باطلدر . « خایر ، بو اتهام بعض احوال مخصوصیه ده حقسن اولد بیلر سده هر حالده معناسر صایله ماز ، چونکه صورت عمومیه ده بعض موضوعلرک تصویرندن بر محررک محظوظ اولمندن بوموضوعلرک محررک خوشنه کیتدیکنی استدلال ایتک پکده مغایر منطق برشی دکلدر . خلاصه هنورک حس شخصیه سی ، تصویرلرده منطبع اولدینگی کبی انتخاب موضوع خصوصنده ده دخل کلیسی واردره ره آلیزم وتاتور آلیزم نظریه سنک افلاسی ، حقیقت مطلقه بی آله ایتک ادبیاتک عدم

اقتدارینی اثبات ایچون اُك كوزل بر دلیلدیر. ره آلیزمك تمثال خیالیسی كوزلدر؛ هرشی، بوتون اَشخاص و اَشیائی طرغرو مکمل، آزاده احتراض اوله رق تصویر ایله مک. فقط بر مخلوق محدودك اعضای ناقصه سندن اَشیانك رؤیت صحیحه و مکمله سنی طلب ایتمك، صرف براحتراضك سوقیله اُلنه قلم الان بر آدمین بر عدالت سیکنتپرورانه بکدمك، استحاله منطقیه، تناقص درجه سنده مشکل برشی ایستدمك دیمکدر. حاصلی ره آلیزم كوزل بر نظریه در، حقیقتده ایسه بوجود دکدر. اُرباب فکرت. طبیعتی نفسیریدر لر، هر یرده مترجلر وار که تنی بوزیور، یا خود كوزلشدیر سیور لر؛ فقط هیچ بر یرده مرایای صحیحه یوقدر.

مادام که کائناتی روحزك ایجاد ایلدیکی وجهله کوریسیورز، مادام که کائناتی ترسیم ایدرکن خصائص و درجه منی ده تصویر ایدیرورز؛ شو حاله پیشکا، طبیعت قونیلوب خیال ذاتیمزی انعکاس ایتدیرن شو آینه درونك معنویاتمه دأر ویره جکی فکر حقنده نه درجه اعتنا و احتیاط ایتمك لازم کله جکی بدها تظاهر ایدر.

شیدی روحزك نزاھتنی ویا نتیجه آثار صنعته کی انطباعاتك نجاتنی تأمین ایتمك ایچون بعض ادبا و حکما طرفندن سرد اولنان وصایا و مال خطاسنی نظر دقته آلملی یز:

آثار کزده مصور روح و خصائصکز، خیالات نجیبه کزدن باشقه برشی عرض ایتمسون... فضیلتی سویکز، اونکله روحکزی پرورده ایدیکز که شعرلر کزده خساست روح محسوس اولسون. بر آلو

اهتمام فضیلتی اونوتدینی آندن اعتباراً انسان، نظرمقونیتی زوالپذیر شیلره حصر ایدر؛ آرتق کندیسنك فوقنده کی شیلره باقق ایچون رفع نکه ایده من، سوبه مشترکه کی کچه جک برشی سویله من؛ آز زمان ظرفند، بوتون روحنده بر فساد عمومی باشلار؛ اصالت و عظمت روحنه متعلق نه وارسه هپسی کندری کندینه صولوب قورور، چورور، کندبسی آرتق نظر استخفافدن بشقه برشی دعوت ایده من. مکیم برانی لونه

کندی ایچکه کیر، اوراده کوزللك بولمازسه ک ستاتوسنی بی آرام یونشال،

بعض سجهت لیرینی کسوب آتان ، جلالندیران هیکاتراش کی حرکت ایت ...
روح کوزلشمعدن کوزلاکی کوره من .
صمیم یلورن

اشته بوتون بو مطالعات بر روح سفلی ایله ادراک معالی ایدیه، میدجک
سرکزنده در .

خلاصه اک یوکسک محاسن شاعرانه، محاسن اخلاقیه در؛ محاسن اخلاقیه یی
کودک، باخصوص ادراک و استحصال ایتک ایچون اونلر قدر یوکسک بر روحه
مالکیت ضروریدر . بویوک قورنهی بر روح علوی به مالک اولدیغندن انسانلره
« صنعت مفید اولمایدیر . » نظریه سی تلقین ایتدیکی وحقی رد ایلدیکی حالده
تیا تروسی اخلاقیاتک بر مکتب عالیسی تشکیل ایدیور وشعری قلملرینی خدمت
جمیته وقت ایتدکلرندن بخلله قیامتله قوپارانلرک اشرارندن دهها زیاده آزاده
هؤاخذه بر صفوت ایچنده پارلیور . قورنهی بر غایه عملیه تعقیب ایتمه مکله برابر
کندیسی روحلری تماشای حسن ایله اعلا ایتکه مجبور بیلور ، بونک ایچون
قورنهیك ابدی آلی اولان مفتونیت اخلاقیه ، حسن ایله ایلکک ، صنعت ایله
فائده نك شاهقه اجتماعیدر . اول امرده آزاده نفع بر حسدن عبارت اولان مفتونیت ،
بزی خودکامانه اشتغالات خمیسسه نك فوقه اصماد ایدر ، روحه رفعت و وسعت ویرر .
ثانیاً حسن ، ساری و تقلیدی داعیدر ، هرور دکلهک یعنی رسم یا خود اسلوب ایله
کوزمنك اوکنده کی تابلوی یا خود نشیده یی وجوده کتیره که مقتدر دکلهک هیچ
اولمازسه احکار واقعا لمزی بزی مفتون ایدن اثرله هم آهنگ قیامق ایچون
قلبمزه بر میلان شدید طویارز . المان حکمت بدایع علماسندن وانکلما بلوهور
آپولوننك قارشیدند ، غیر اختیاری اوله رق ، دهها نجیب یدوضعیات الدیغنی نقل
ایدیور کوزل شیرله تماس و مناسبتده بولندجه سفلی یا خود چرکین شیردن
نفرت طویغه باشلارز ، بوايسه حسن حرکتک مقدمه سیدر . خلاصه روحز ،
مفتون اولدیغنی شیدک بالاسنه قدر یوکسلیر ، تماشا ایتدیگمز شیدک عینی اولمق
ایسترز بر درجه یه قدر اولبورز و « تأثر و هیجان ایچنده کوزلاکی کورمک دهها
ای اولمق ، داخل کوزلشمکدر » سرکزنده اولان نظریه افلاطونک بالتجربه
تأیید ایدلیدیکی کورورز دیگرلرینه بکرمک آرزوی قویس ، حرص علوسیدرکی

وطنپرورلری، قهرمانلری، علوی بره‌ود، لك مقلدین مهیجه‌سنی وجوده کتیره‌شد. ارتق بومصاحبه‌یه بر نتیجه‌ علمی و یرمک، اونی خلاصه ایدره‌ک، بری هوسکار صنعتیه، دیکری هزوره عاند اوماق اوزره، ایکی نصیحت حالده افراغ ایتمک ایسترم.

اشته هوسکاره دیه‌جکم بودر :

حظکی، فائده‌کی استدیكك یردن آل، ملاعب محضه صنعتی ده استخفاف ایتمه، چونکه اونلرکده قیمتی واردر، صنعت ایچون صنعت « نظریه‌سی ایکی بویوک حقیقی میدانه قویدی: حربت حاکمه صنعت ایله اهمیت اساسیه شکل بوتون وارلغکله کوزلگنله، محظوظ، مستفید اول، نه هیجان بدیعی، نه تهذیب اخلاقی موجب عازدر، مولرک دیدیکی کبی روحکی ضبط ایدن شیاره کندیکی براقیویر» و بوتون آثار ادبیه آره‌سنده الک نفیس اولقی اوزه فکری اعلا وحسیات نجیبه القا ایدنلری بیل هنورده: الهامدن بشقه برشی تعقیب ایتمه، مسائل اجتماعی حقدده‌کی افکار، حسیات دینی، موجودیت اخلاقیه‌نک برجزء متممی ایسه، بوتون موجودیت معنویه‌که استیلا ایدوب روحکه کرمی حیات و یرییورسه صنعتی حقیقت و ایملک خدمتیه وقف ایتمکدن قطعاً قورقا، چونکه بو، اساس اشیاده برتفیر حصوله کتیرمن صنعت، مفید اولمالیدر. نظریه‌سنی التزام و تعقیب ایدنلر، روحاری آتش قدسیدن محروم اولدقجه نه حقیقته، نه ایملکه خدمت ایده بیلیرلر، قلبلری اوآشله مشغون اولدیفی زمان حسنه قارشو اصلا برقباحت ارتکاب ایتمش اولمازلر. خلاصه الهامکی تعقیب ایت فقط الهامک واسع و بلند اولسون. تهذیب ذات واعلای حسیاته چالیش وکندی موجودیت معنویه‌کله بی‌آرام مشغول اوله‌رق که‌ته‌نک دیدیکی کبی «دها نجیب دها مکمل بر مخلوق اول»؛ و صکره‌که نه ایله برابر ایستدیکنی یاب دیرز صرف بر شکل هنورانه آئنده تجلی ایده‌جک آثارکدن دائماً بزدرس اخلاقی استخراج ایتمک ممکن اوله‌جقدر.

سلیمان فرهمی

